

Pedagogisch beleid

Visie op verantwoorde opvang

Inhoudsopgave	2
Voorwoord	3
<u>Hoofdstuk 1.</u> Visie over opvoeden en verzorgen in de gastouderopvang	4
<u>Hoofdstuk 2.</u> Pedagogische doelstellingen	5
2.1. Wettelijk vastgestelde normen aantal kinderen	5
2.2. Opvoedingsdoelen	5
2.2.1. Emotionele veiligheid	6
2.2.2. Ontwikkelen van persoonlijke competentie	6
2.2.3. Ontwikkelen van sociale competentie	8
2.2.4. Normen, waarden en cultuur	9
<u>Hoofdstuk 3.</u> Werkwijze	11
3.1. Bemiddeling	11
3.2. Als er geen klik is	11
3.3. Selectiecriteria voor gastouders	12
3.4. Begeleiding	13
<u>Hoofdstuk 4.</u> Verzorging, veiligheid en hygiëne	14
4.1. Verzorging	14
4.2. In geval van ziekte	14
4.2.1. Het kind wordt ziek bij de gastouder	14
4.2.2. Het verstrekken van medicijnen op verzoek	14
4.2.3. Medische handelingen	15
4.2.4. Richtlijnen hoe te handelen bij een calamiteit ten gevolge van het toedienen van medicijnen aan een kind	16
4.3. Veiligheid en hygiëne	16

Voorwoord

Voor u ligt het pedagogisch beleid van Gastouderbureau I Casa. In de Wet Kinderopvang die 1 januari 2005 van kracht is geworden, staat beschreven dat het pedagogisch beleid een belangrijk onderdeel is voor ouders om de kwaliteit te bepalen van de opvang die hun kind of kinderen bezoeken. Met andere woorden, het pedagogisch beleid dient te leiden tot verantwoorde kinderopvang en daarmee bij te dragen aan een gezonde ontwikkeling van kinderen in een veilige en een gezonde omgeving.

Na de komst van onze eerste dochter, hebben wij het altijd als zeer prettig ervaren dat ons kind tijdens onze werkuren opgevangen werd binnen een huiselijke sfeer met aandacht voor de behoeften en mogelijkheden van onze dochter. Daarnaast gaf het een extra stukje zekerheid dat ze een stabiele basis had waar ze terecht kon. Er ontstond een vertrouwensband met de gastouder en onze dochter, maar ook met ons als vraagouders. Je stond er als ouder niet alleen voor, maar kon goed overleggen, adviezen inwinnen en de zorg voor je kind afstemmen op haar behoeften.

Nu, na ruim 8 jaar 'ervaring' als vraagouder, is het besluit gekomen om zelf goede voorwaarden te scheppen die ertoe leiden dat vraagouders hun kinderen met een gerust hart kunnen overdragen aan gastouders in de tijd dat zij zelf niet voor hun kinderen kunnen zorgen. Dé optimale mogelijkheid om de kwaliteit die we als ouder voor onze kinderen wensen, te bundelen in een nieuw gastouderbureau: **"Gastouderbureau I Casa!"**

Gastouderopvang biedt kinderen de mogelijkheid om een hechtingsrelatie aan te gaan die, gedurende een langere periode, in het leven van het kind aanwezig blijft en opvang kan realiseren in die uren dat de vraagouder werkt of anderszins bezig is

Het pedagogisch beleidsplan zoals hieronder beschreven, laat zien dat er een aantal uitgangspunten zijn die gelden voor de opvang bij gastouders. De vier pedagogische doelstellingen die in de Wet Kinderopvang worden genoemd zijn het uitgangspunt van dit pedagogisch beleidsplan.

Hoofdstuk 1

Visie over opvoeden en verzorgen in de gastouderopvang.

Een kind wordt geboren met een bepaalde aanleg, maar wordt daarbij ook gevormd door zijn of haar omgeving. De wisselwerking hierbij bepaald hoe het kind op latere leeftijd in het leven staat. Ouders hebben hierin de belangrijkste verantwoordelijkheid maar die zijn niet altijd zelf aanwezig. Van belang is dus dat er tijdens afwezigheid van de ouders een vertrouwd persoon deze verantwoordelijkheden overneemt.

Gastouderopvang aan huis bij de gastouder, ICASA. Casa = huis. I Casa = ik huis.

Met andere woorden, gastouders die aangesloten zijn bij I Casa, geven geborgenheid en toewijding vanuit hun eigen huis en stemmen hun zorgtaken en activiteiten af op de behoeften en mogelijkheden van ieder kind.

Zij werken als zelfstandig ondernemer aan huis, of stellen een deel van hun huis ter beschikking om met toewijding en aandacht een kleinschalige kinderopvang aan huis te realiseren. Dat is waar Gastouderbureau I Casa voor staat. De gastouder biedt het kind een veilige en uitdagende plek waar hij zich prettig bij voelt, met andere woorden, kwaliteit bieden, waarbij het kind als individu centraal staat. Elke gastouder behoudt zijn eigen identiteit en wordt begeleidt door I Casa om die identiteit meer gestalte te geven. Daarnaast is het van belang dat de gastouder de mogelijkheid krijgt zichzelf te ontplooiën en aan deskundigheidsbevordering kan werken. Gastouderbureau I Casa begeleidt hen hierin. Uiteindelijk zal deze begeleiding zich uiten in de kwaliteit van de opvang. We zullen er naar streven dat er bij ieder kind de mogelijkheid wordt geboden samen een relatie op te bouwen die het kind de ruimte geeft te profiteren van een langdurige en vertrouwde opvang.

Hoofdstuk 2

Pedagogische doelstellingen

2.1. Wettelijke vastgestelde normen aantal kinderen

Vanuit de Wet Kinderopvang zijn er criteria ontwikkeld die aangeven hoeveel kinderen er maximaal bij een gastouderopvang mogen verblijven. De wettelijk vastgestelde normen die gehanteerd worden wat betreft het aantal kinderen dat maximaal opgevangen mag worden is als volgt:

- Niet meer dan 6 kinderen tegelijk, inclusief eigen kinderen tot 10 jaar
- Niet meer dan 5 kinderen tegelijk indien deze kinderen allemaal jonger zijn dan 4 jaar, dit is inclusief de eigen kinderen tot 4 jaar
- Niet meer dan 4 kinderen van 0 tot 1 jaar, waarvan maximaal 2 kinderen van 0 jaar, dit is inclusief de eigen kinderen in die leeftijd
- Er moet een achterwachtingregeling zijn indien er meer dan 4 kinderen opgevangen worden.

De criteria hierboven vermeld zullen door Gastouderbureau I Casa te allen tijde opgevolgd worden.

2.2. Opvoedingsdoelen

Binnen de wet kinderopvang worden vier opvoedingsdoelen beschreven waar tijdens de opvang aan gewerkt moet worden (Prof. Riksen-Walraven):

1. Emotionele veiligheid. Een kind moet emotionele veiligheid ervaren tijdens de opvang. De opvangomgeving moet een veilige basis vormen, een 'thuis' waar kinderen zich kunnen ontspannen en zichzelf kunnen zijn.
2. Persoonlijke competentie. Een kind moet de gelegenheid krijgen tot het ontwikkelen van persoonlijke competentie. De opvangomgeving moet eraan bijdragen dat de kwaliteiten van het individuele kind tot hun recht kunnen komen
3. Sociale competentie. Een kind moet de gelegenheid krijgen tot het ontwikkelen van sociale competentie. Een opvangomgeving moet eraan bijdragen dat een kind zich kan ontwikkelen in de relatie tot anderen.
4. Waarden en normen. Een kind moet tijdens de opvang voorgeleefd, aangeleerd en uitgelegd krijgen hoe de wereld in elkaar zit. De opvangomgeving moet eraan bijdragen dat het kind zijn weg leert te vinden in het sociale en maatschappelijk verkeer en opgroeit tot een sociale medeburger.

Deze vier opvoedingsdoelen zijn richtinggevend voor gastouderbureau I Casa.

2.2.1. Emotionele veiligheid

- het aanbieden van een veilig opvoedklimaat welke uitdaagt tot het leren van nieuwe vaardigheden zonder dat dit opgedrongen wordt

Een gevoel van veiligheid is de basis voor kinderen om zich te kunnen ontwikkelen. Daarom is het bieden van emotionele veiligheid zo belangrijk. Het staat aan de basis van een goede opvang. Het kind kan zich daardoor ontspannen en zichzelf zijn. Voor de gastouder betekent dit dat je laat merken dat je betrokken bent bij wat kinderen beleven, voelen en ervaren. Als een kind zich veilig voelt en weet dat hij op de gastouder terug kan vallen, kan het zijn aandacht richten op zijn omgeving en is hij vrij om nieuwe indrukken op te doen en te leren van wat hij allemaal meemaakt.

- het gericht aandacht besteden aan de band die de gastouder opbouwt met het kind. De gastouder stimuleert en begeleidt het kind, geeft complimenten en biedt daarmee een veilig opvoedklimaat.

Door het individuele karakter van de gastouderopvang is de gastouder in staat om het kind gerichte aandacht te geven, het kind te leren kennen en aan te spreken op zijn eigen niveau. Zo kan de gastouder het kind uitdagen en leren om samen met andere kinderen te spelen. Kinderen kunnen door contacten met andere kinderen een gevoel van emotionele veiligheid ervaren. Het spelen en leren omgaan met andere kinderen helpt om sociale vaardigheden aan te leren, zelfvertrouwen op te bouwen en grenzen aan te geven.

- een vaste structuur aan te bieden waardoor het kind daar houvast aan heeft, dit gedurende de hele dag.

Kinderen hechten waarde aan een vaste structuur en voelen zich daarin veilig en geborgen. De gastouder zorgt ervoor dat er continuïteit plaatsvindt en zal consequent handelen. Binnen de opvang wordt er gewerkt met duidelijke regels en gewoonten, dit geeft het kind ook een gevoel van veiligheid en geborgenheid.

2.2.2. Het ontwikkelen van persoonlijke competentie

Wij bieden kinderen de gelegenheid tot het ontwikkelen van een persoonlijke competentie door:

- *Het stimuleren van de taalontwikkeling, het praten/communiceren met kinderen.*

Vanaf de geboorte wordt er al gecommuniceerd met baby's, en later kinderen. Hierdoor raakt de baby gewend aan de stem van zijn moeder. Zeker om het gevoel van veiligheid te bevorderen, is het van belang dat de gastouder vanaf het begin van de opvang veel communiceert met de baby of het kind. Door te vertellen wat je gaat doen of wat anderen doen, zorg je ervoor dat het kind snel gewend is aan je stem en de manier van praten.

-
- *Voor te lezen. Voorlezen stimuleert de communicatie en prikkelt de fantasie.*

De gastouder zorgt ervoor dat er altijd een moment op de dag ingeruimd wordt voor lezen, al is het maar alleen maar in boekjes bladeren en op te noemen wat het kind allemaal ziet. Dit stimuleert de taalontwikkeling en door het kind zelf verhalen te laten verzinnen bij de plaatjes kan een gastouder de fantasie van het kind stimuleren.

- *Het aanbieden van een grote diversiteit aan speelmogelijkheden afgestemd op de ontwikkelingsfase van het kind. Dit biedt kinderen de kans om zich allerlei vaardigheden eigen te maken.*

Voor een goede ontwikkeling is het belangrijk dat we rekening houden met het ontwikkelingsstadium en –tempo van het kind; wanneer kan hij wat aan? De gastouder zorgt ervoor dat er voor elk kind in huis materiaal is waarmee het wordt uitgedaagd en gestimuleerd in het spel. Voor het kind is het van belang dat het zo jong mogelijk zijn eigen mogelijkheden leert kennen en te benutten. Dit bevordert zijn zelfvertrouwen en stimuleert hem initiatieven te nemen en allerlei vaardigheden eigen te maken. Afhankelijk van de leeftijd van het kind kan de gastouder het kind laten zien hoe hij bepaalde dingen kan doen. Bij het aankleden is het goed om het kind te stimuleren steeds meer zelf te gaan doen, bijvoorbeeld een sok aantrekken, of een rits dicht maken. Door het kind de tijd te geven het zelf te proberen en het eventuele voorbeeldgedrag van andere kinderen zal het kind gestimuleerd worden vaardigheden zelf aan te leren.

- *Het stimuleren van de ontwikkeling van de grove en fijne motoriek door bijvoorbeeld te zingen, dansen en rennen, maar ook door knutselactiviteiten. Tevens wordt er aandacht besteedt aan expressie.*

Kinderen die thuis nog broers en/of zussen boven zich hebben, worden over het algemeen sneller in aanraking gebracht met papier, kleurpotloden en andere materialen waar het mee kan knutselen. Door tijd in te ruimen om te experimenteren met verschillende materialen, wordt het kind gestimuleerd in de fijne motoriek. Een voorbeeld kan hiervan zijn het werken met strijkkralen of het plakken van verschillende vormen die samen een poppetje weergeven. De mogelijkheden zijn eindeloos. De gastouder zorgt ervoor dat er genoeg diversiteit is aan materialen om kinderen te laten knutselen. Dit kunnen alledaagse huishoudelijke materialen zijn, bijvoorbeeld eierdozen, wc-rollen, plaksel, papier, karton, oude schoendozen, plakband, verschillende stoffen, maar bijvoorbeeld ook materialen uit de natuur. Voor de grove motoriek is het van belang dat de gastouder het kind de mogelijkheid geeft buiten te spelen, in de zandbak of op het terras met auto's, kleine buggy's of bakfietsen. Op het gebied van expressie worden gastouders begeleidt door I Casa om kinderen te laten zingen, dansen maar ook door middel van het aanbieden van activiteiten waarbij een specifieke techniek wordt aangeleerd, waaronder bijvoorbeeld beeldhouwen met speksteen, schilderen met acryl- of aquarelverf, het aanleren van diverse tekentechnieken of het werken met wol, vilten, haken,

---

breien, noem maar op. Elk kind heeft zijn eigen talenten en juist door veel met expressie bezig te zijn, probeert de gastouder deze naar boven te halen en te stimuleren.

- *Zelfredzaamheid te bevorderen: Zelf eten met mes en vork, zelf naar het toilet gaan of de schoenen aandoen*

Het is belangrijk dat een kind leert zelfstandig te eten. De gastouder stimuleert hierin, dit kan in fases gaan. Eerst kan er begonnen worden met het aanbieden van een soepstengel, wat het kind zelf moet vasthouden en in de mond moet brengen. Later kan dit uitgebreid worden naar een boterham in blokjes snijden en die te geven met een vork, het brood zelf aan de vork laten prikken en later zelf het brood laten smeren. Met een beetje hulp in beginsel kun je een kind leren zelf uit een beker te laten drinken. Op het gebied van zindelijkheidsstraining stimuleert de gastouder, in overleg met de ouders, het kind zelf naar de WC te laten gaan, wanneer het daar belangstelling voor toont of anderszins aangeeft er aan toe te zijn. Al met al is het van belang dat alles wat een kind zelf al kan uitgebreid geprezen wordt. De gastouder geeft het kind de ruimte door niet te snel met oplossingen te komen en niet te snel hulp aan te bieden. Door aan te moedigen, geeft ze het kind vertrouwen. ('probeer het maar, je kunt het vast wel').

2.2.3. Het ontwikkelen van sociale competentie

Wij bieden het kind de gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competentie door

- *Gericht aandacht te besteden aan de ontwikkeling van een goede band met de gastouder. De interactie tussen gastouder en kind is van groot belang*

Wat voorop staat, is dat er een klik ontstaat tussen de vraagouder en de gastouder. Zeker bij deze vorm van opvang moet de vertrouwensband tussen deze twee partijen goed opgebouwd worden. Vraagouders laten immers hun kind een of meerdere dagen per week over aan de zorg van de gastouder. Als deze klik ontstaat, volgt de band die de gastouder met het kind opbouwt. Hiervoor wordt een wenperiode gebruikt. Zowel de gastouder als het kind krijgen hierin de kans om aan elkaar gewend te raken en is cruciaal voor het verdere verloop van de opvang. Mocht er ondanks alle zorg en aandacht geen klik ontstaan, dan zal I Casa op zoek gaan naar een andere gastouder.

- *Verantwoordelijkheden te geven aan kinderen, bijvoorbeeld door hen te laten helpen bij activiteiten of kinderen elkaar te laten helpen*

De voordelen van de gastouderopvang zijn onder andere dat het aantal kinderen lager is dan op een kinderdagverblijf. Daardoor heeft de gastouder de mogelijkheid de kinderen te betrekken bij de dagelijkse bezigheden om de dagen soepel te laten verlopen. Door het geven van verantwoordelijkheden krijgt het kind zelfvertrouwen, bovendien krijgt het kind even individuele aandacht en wordt hierin gestimuleerd om zelf initiatieven te nemen. Het bijvoorbeeld samen bakken van een appeltaart is zowel educatief (schillen en snijden van de appels, deeg maken,

---

recepten eventueel lezen als de leeftijd daartoe geschikt is) en het is lekker! Het eindresultaat kan gedeeld worden met de andere kinderen.

- *Kinderen zelf dingen op te laten lossen waardoor de zelfstandigheid en zelfredzaamheid vergroot worden. Ruzies worden niet altijd opgelost met behulp van de gastouder maar deze houdt wel toezicht en grijpt in wanneer nodig*

Het leren omgaan met anderen is essentieel voor iedereen om zich staande te kunnen houden in de samenleving. Samen spelen en werken, kunnen delen, anderen helpen, kunnen communiceren en je in anderen kunnen verplaatsen, conflicten kunnen voorkomen en oplossen en vriendschappen kunnen sluiten en onderhouden zijn allemaal belangrijke factoren die een kind zich eigen zal maken in zijn ontwikkeling. Door om te gaan met leeftijdsgenootjes, komen kinderen in allerlei situaties terecht waarvan ze kunnen leren. De gastouder begeleidt het kind in deze situaties en praat met het kind over hoe je het beste op bepaalde zaken kan reageren. Dit kan al plaats vinden op zeer jonge leeftijd als het kind nog niet heeft geleerd dat hij samen moet spelen met een speeltje. Sociaal wenselijk gedrag leert het kind het makkelijkst als het een positief resultaat heeft. Dit kan doordat het een compliment krijgt van een volwassene maar ook doordat het oog krijgt voor andere kinderen, zowel verbaal als non-verbaal. Vooral in conflictsituaties kan een gastouder het kind uitleg geven over zijn emoties en de behoeften van de ander. Bijvoorbeeld in de situatie dat een kind mag spelen met een speeltje van een ander, die dat (liever) niet wil. De kinderen komen er samen niet uit en de gastouder begeleidt ze. Ze benoemt de emoties: 'Je bent boos omdat je met zijn vrachtwagen wil spelen. De vrachtwagen is wel heel erg mooi en hij heeft hem net nieuw gekregen en hij is bang dat hij anders stuk gaat'. Ze geeft daarbij dus ook aan wat de behoeften van de ander zijn. Daarna stelt ze voor om iets anders uit te zoeken om te spelen.

2.2.4. Normen en waarden en cultuur

Wij bieden kinderen de gelegenheid om zich normen en waarden en de cultuur van een samenleving eigen te maken door:

- *Het aanleren van basale en universele regels, je mag elkaar bijvoorbeeld geen pijn doen lichamelijk of verbaal en je mag speelgoed niet afpakken.*

We dragen waarden en normen over aan onze kinderen om hen te leren hoe we goed met elkaar om kunnen gaan. We willen kinderen helpen opgroeien tot mensen die afspraken kunnen maken en zich er ook aan kunnen houden. De gastouder houdt toezicht op de manier waarop de kinderen met elkaar omgaan en grijpt in waar nodig. Aan de kinderen wordt dan uitgelegd dat het gedrag wat ze laten zien niet goed is en laat daarbij zien wat wel goed is. De kinderen maken het in aanwezigheid van de gastouder weer goed met elkaar. Tevens vinden we het belangrijk om kinderen te leren respect te hebben voor andermans eigendommen of bezigheden, dus niet zomaar iets af te pakken

---

van iemand anders. Vooral bij jongere kinderen doet ze dit door steeds te herhalen; ‘nee, dit is van Joep, daar mag jij straks mee spelen’. Respect voor de ander uit zich in de norm elkaar niet te slaan, bijten, schelden of uitsluiten. Respect voor alles wat leeft is een zeer belangrijke waarde die de gastouder overbrengt op de kinderen.

- *Kinderen respectvol met elkaar en elkaars cultuur om laten gaan. Het is belangrijk dat vraagouder en gastouder vooraf hierover tot overeenstemming komen.*

De gastouder moet er zich goed van bewust zijn dat de waarden en normen die zij zelf hanteert, niet in dezelfde mate gelden voor alle leden van de samenleving en dat andere culturen soms totaal andere waarden en normen hanteren. De gastouder heeft respect voor de normen en waarden uit het gezin van herkomst en zal die integreren in haar aanpak van het kind. Zodra de kinderen cognitief zo ver zijn, zal de gastouder ook uitleg geven bij de mogelijke verschillen in de opvoeding vanuit de culturele verschillen. Bijvoorbeeld, Hans doet zijn ogen even dicht en vouwt zijn handen samen voordat hij gaat eten. Hij bedankt daarmee god voor het eten. Het is belangrijk om kinderen over die waarden en normen te informeren. Zo ontstaat wederzijds respect naar elkaar toe. Tijdens het intakegesprek met de gastouder en de vraagouder wordt hierover gesproken en worden hierover desgewenst afspraken gemaakt.

- *De vraagouders respecteren de regels in het huis van de gastouder ook met betrekking tot opvoeden, straffen en belonen. Het kan best zijn dat de regels thuis anders zijn. Hier heeft het kind in de toekomst ook mee te maken wanneer de regels op school anders zijn dan thuis.*

Vaak zal het voorkomen dat een kind bepaalde dingen van de gastouder niet mag doen, bijvoorbeeld met een bal in de gang spelen, terwijl dit wel thuis mag. Ook dit maakt kinderen vertrouwd met een andere omgeving en leert het zodoende dat er niet overal dezelfde waarden en normen gelden.

Hoofdstuk 3

Werkwijze

3.1. Bemiddeling

Gastouderbureau I Casa houdt zich bezig met werving, bemiddeling en begeleiding en de daarbij voortvloeiende administratie.

De procedure is als volgt:

- Aanmelding via de site www.icasa.nu, inschijfformulier (desgewenst) online invullen.
- Er wordt telefonisch contact gezocht door Gastouderbureau I Casa om de wensen van de vraagouders te inventariseren. Indien I Casa meent aan de wensen te kunnen voldoen wordt een persoonlijk gesprek ingepland om de wensen van de vraagouders verder in kaart te brengen en om eventuele vragen te beantwoorden.
- Er wordt gezocht naar een gastouder die voldoet aan de wensen van de vraagouders. De vraagouders ontvangen direct bericht als er een geschikte gastouder gevonden is.
- Voorstellen van de gastouder.
- Vraagouders maken een afspraak met de gastouder voor een kennismakingsgesprek. Dit gesprek vindt plaats bij de gastouder thuis. Indien gewenst is het I Casa daarbij aanwezig.
- Indien dit klikt volgt een gezamenlijke afspraak met gastouderbureau, gastouder en vraagouder om afspraken op papier te zetten. Dit gesprek vindt plaats bij de vraagouder thuis.
- Tekenen van de contracten.
- Afspraken t.a.v. wenperiode.
- I Casa zal na de wenperiode een evaluatie doen met zowel de gastouder als de vraagouders. Deze evaluatie kan zowel op het Gastouderbureau als bij de ouders thuis plaatsvinden.
- Regelmatig huisbezoek door gastouderbureau aan gastouder.

3.2. Als er geen klik is.

Voor ieder kind zijn veranderingen moeilijk. Zo is het ook met het wennen bij een gastouder. Door het maken van goede afspraken met elkaar over de wenperiode neemt I Casa onzekerheden weg en kan zowel het kind als de gastouder op ieders eigen tempo wennen aan elkaar en de nieuwe omgeving. Het kan voorkomen dat deze wenperiode niet genoeg is of er mogelijk geen klik is tussen de partijen. In het contract tussen de vraagouder en gastouder wordt er dan ook een proefperiode opgenomen van twee maanden waarbij beide partijen zonder opgaaf van redenen de opvang kunnen stopzetten. I Casa wordt daarover als eerste ingelicht. Indien de gastouder de opvang stopzet, zal dit altijd met redenen omkleed aan de vraagouders worden toegelicht. Indien de vraagouders dat wensen, zal I Casa op zoek gaan naar een nieuwe gastouder. In geval van acute stopzetting van de

---

opvang vanuit de vraagouder, wordt de opvang voor de lopende maand doorbetaald aan de gastouder. Als de gastouder de opvang stopzet, wordt de betaling acuut stopgezet.

3.3. Selectiecriteria voor gastouders

Bij de selectie van gastouders gaat het erom te beoordelen of iemand geschikt is als gastouder. Het allerbelangrijkst is uiteraard dat u het ontzettend leuk vindt om met kinderen om te gaan. Omdat wij onze gastkinderen een stabiele omgeving willen bieden waar zij in alle rust een aantal jaren van hun jonge leven kunnen spelen en groeien, hebben wij een aantal eisen opgesteld waaraan al onze gastouders moeten voldoen:

1. Algemeen

- Gastouder is in het bezit van een aansprakelijkheidsverzekering;
- Gastouder heeft tevens een mede inzittenden verzekering (bij gebruik van een auto);
- Gastouder gebruikt alleen goedgekeurde autostoeltjes;
- Gastouder is bereid om minimaal 8 uur per week per kind opvang te bieden (nader af te spreken met vraagouder);
- Gastouder is voor langere tijd beschikbaar i.v.m. continuïteit.

2. Persoonlijkheid

- Gastouder heeft de minimale leeftijdsgrens van 21 jaar;
- Gastouder beschikt over een goede geestelijke en lichamelijke gezondheid;
- Gastouder bezit organisatietalent;
- Gastouder beschikt over een grote mate van verantwoordelijkheidsgevoel;
- Gastouder is in staat om continuïteit en stabiliteit te bieden;
- Gastouder heeft een open en flexibele instelling;
- Gastouder beheerst de Nederlandse taal goed;
- De opvangruimte van de gastouder is te allen tijde rookvrij.

3. Motivatie

- Gastouder heeft een positieve houding ten opzichte van de opvang van kinderen door anderen dan eigen ouders;
- Gastouder heeft plezier in het omgaan met kinderen;
- Gastouder is gemotiveerd om als zelfstandig ondernemer een stabiele basis te vormen voor de opgevangen kinderen.

4. Houding gastouder ten opzichte van het gastouderbureau

- Bereidheid tot samenwerking met het gastouderbureau;
- Bereidheid tot het accepteren van advies en begeleiding van het gastouderbureau;
- Bereidheid tot het respecteren van de privacy van vraagouders;
- Bereidheid het pedagogisch beleidsplan van het gastouderbureau te volgen;

-
- Bereidheid tot bijscholing;
  - Bereidheid tot een bezoek van de GGD.

5. Pedagogische kwaliteiten

- Ervaring met kennis van de ontwikkeling van kinderen door eigen of andere kinderen of opleiding (Minimale criteria zijn MBO Niveau 2, Zorg en Welzijn, of EVC-Certificaat);
- In bezit zijn van geldig certificaat Eerste Hulp Bij Kinderen (en/of bereid zijn deze cursus jaarlijks te volgen);
- Aandacht voor en inzicht in het kind als individu;
- In staat zijn tot het inspelen op de behoefte van ieder kind.

6. Omgevingsfactoren

- De opvangruimte van de gastouder moet hygiënisch en kindveilig zijn, zowel binnen als buiten.
- In het huis moet voldoende ruimte zijn om te spelen, te eten en te slapen. (binnen speel- en slaapruijnte min. 3 m² per kind, de buitenspeelmogelijkheid min. 4 m² per kind);
- In de nabije omgeving moet er gelegenheid zijn om buiten te kunnen spelen (speeltuin, grasveld, speelplaats).
- Bereidheid om aanpassingen aan te brengen (Bv tuinhekje, stopcontactbeveiligers, rookmelders) De eventuele huisdieren moeten kindvriendelijk zijn. Kinderen mogen nooit alleen gelaten worden met huisdieren.
- De gemiddelde temperatuur in huis is rond de 20 C (Niet onder de 17 C of boven de 27 C).

3.4. Begeleiding

I Casa heeft een belangrijke rol bij de samenwerking tussen gastouder en vraagouder, door tenminste maandelijks een bezoek te brengen aan de gastouder om de contacten te onderhouden en ze te ondersteunen bij hun activiteiten. Daarnaast kunnen zowel vraag- als gastouders bij ons terecht met vragen over opvoeding en ontwikkeling van het kind. Een keer per jaar maakt I Casa een risico-inventarisatie en een evaluatie van de opvang. Hierbij komen ook pedagogische aspecten aan bod en geeft de gastouder aan waar zij aanvullende ondersteuning nodig heeft.

Hoofdstuk 4

Verzorging, veiligheid en hygiëne

4.1. Verzorging

Ieder kind heeft recht op een goede lichamelijke verzorging in een schone omgeving, waardoor onnodige ziektes worden voorkomen. De aard van de verzorging hangt af van de leeftijd van de kinderen. Bij een baby nemen voeding en verzorging meer plaats in dan een kind in de basisschoolleeftijd. Een kind voelt zich prettig en veilig, wanneer ritme en gewoonten in de verzorging thuis en bij de gastouder goed op elkaar afgestemd zijn. Ouder en gastouder maken daarom afspraken met elkaar over allerlei onderdelen van de verzorging. Deze afspraken worden gedocumenteerd in de overeenkomst die zij met het gastouderbureau maken. Bij het plaatsingsgesprek worden deze zaken stap voor stap doorgenomen. Er wordt gesproken over de voeding, zindelijkheid, slapen, ziektes en hygiëne.

4.2. In geval van ziekte

Tijdens de opvang kan het gebeuren dat een kind ziek wordt. Ook kan het zo zijn dat de ouders de gastouder verzoeken om medicijnen toe te dienen. Hieronder geeft Gastouderbureau Casa een handreiking voor het omgaan met deze situaties.

Er zijn drie situaties te onderscheiden:

- Het kind wordt ziek bij de gastouder.
- Het verstrekken van medicijnen op verzoek.
- Medische handelingen.

4.2.1. Het kind wordt ziek bij de gastouder

Een kind dat ziek is, is in een rustige omgeving het beste af. Een ziek kind kan niet de aandacht krijgen die het nodig heeft, zonder dat dit ten koste gaat van het gastgezin. Daarnaast dient de gastouder te voorkomen dat andere kinderen besmet raken in geval van een besmettelijke ziekte. Als een kind overdag ziek wordt, worden de ouders op de hoogte gebracht. Zolang de gastouder denkt de verantwoordelijkheid aan te kunnen, zal het zieke kind, in overleg met de ouder, die dag bij de gastouder blijven. In overleg met de vraagouder wordt bekeken of de gastouder het kind paracetamol mag geven.

4.2.2. Het verstrekken van medicijnen op verzoek

Kinderen krijgen soms medicijnen of andere middelen voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook tijdens de opvanguren. Zoals bijvoorbeeld pufjes voor astma,

---

antibiotica of zepillen bij toevallen. Ouders vragen dan de gastouder om deze middelen te verstrekken. In deze situatie is de toestemming van de ouders gegeven. Gastouderbureau Icasa verzoekt gastouders en ouders om deze toestemming schriftelijk vast te leggen middels de 'verklaring medicijnverstrekking'. Meestal gaat het niet alleen om eenvoudige middelen, maar ook om middelen die bij onjuist gebruik tot schade van de gezondheid van het kind kunnen leiden. In de verklaring medicijnverstrekking kan daarom schriftelijk vast worden gelegd om welke medicijnen het gaat, hoe vaak en in welke hoeveelheden ze moeten worden toegediend en op welke wijze.

Enkele praktische adviezen:

- Neem het medicijn alleen in ontvangst wanneer ze in de originele verpakking zitten en uitgeschreven zijn op naam van het betreffende kind.
- Lees goed de bijsluiter zodat u op de hoogte bent van eventuele bijwerkingen van het medicijn.
- Noteer, per keer, op een aftekenlijst dat u het betreffende medicijn aan het betreffende kind gegeven heeft.

Mocht de situatie zich voordoen dat een kind niet goed op een medicijn reageert of dat er onverhoopt toch een fout gemaakt wordt bij de toediening van een medicijn bel dan direct met de huisarts of specialist in het ziekenhuis.

Bel bij een ernstige situatie direct het landelijk alarmnummer 112.

Zorg in alle gevallen dat u alle relevante gegevens bij de hand hebt, zoals: naam, geboortedatum, adres, huisarts en/of specialist van het kind, het medicijn dat is toegediend, welke reacties het kind vertoont (eventueel welke fout is gemaakt).

4.2.3. Medische handelingen

In hoog uitzonderlijke gevallen zal een ouder aan een gastouder vragen om handelingen te verrichten die vallen onder medisch handelen. Te denken valt daarbij aan het geven van sondevoeding of het meten van de bloedsuikerspiegel bij suikerpatiënten door middel van een vingerprikje. Dit zijn handelingen die volgens de wet alleen door erkend opgeleide beroepsbeoefenaren zoals artsen en verpleegkundigen mogen worden uitgevoerd. Deze voorbehouden handelingen zijn in de wet omschreven omdat ze schade aan de patiënt kunnen toebrengen wanneer ze niet deskundig worden uitgevoerd. In principe mogen deze handelingen niet worden uitgevoerd door de gastouders. In zeer speciale gevallen kan hierop een uitzondering worden gemaakt in overleg met het gastouderbureau en de huisarts van het kind.

4.2.4. Richtlijnen hoe te handelen bij een calamiteit ten gevolge van het toedienen van medicijnen aan een kind

Laat het kind niet alleen. Probeer rustig te blijven. Observeer het kind goed en probeer het gerust te stellen.

Waarschuw een volwassene voor bijstand (of laat één van de kinderen een volwassene ophalen, waarbij u duidelijk instrueert wat het kind tegen de volwassene moet zeggen).

Bel direct de huisarts en/of de specialist van het kind. Deze gegevens moeten te allen tijde bij de gastouder bekend zijn

Bel bij een ernstige situatie direct het landelijk alarmnummer 112.

Geef door naar aanleiding van welk medicijn of 'medische' handeling de calamiteit zich heeft voorgedaan (eventueel welke fout is gemaakt).

De gastouder zorgt ervoor dat ze alle relevante gegevens van het kind bij de hand heeft (of laat ze direct door iemand opzoeken) zoals:

- Naam van het kind
- Geboortedatum
- Adres
- Telefoonnummer van ouders en / of andere, door de ouders aangewezen persoon
- Naam en telefoonnummer van huisarts / specialist
- Ziektebeeld waardoor medicijnen of medische handelingen nodig zijn
- Bel de ouders (bij geen gehoor een andere, door de ouders aangewezen persoon)
- Leg uit wat er gebeurd is
- Vertel, indien bekend, wat de arts heeft gedaan / gezegd

4.3. Veiligheid en hygiëne

In de beleidsregels kwaliteit kinderopvang is voor het gastouderbureau de verplichting vastgelegd om jaarlijks in een risico-inventarisatie vast te leggen welke veiligheids- en gezondheidsrisico's de opvang van de kinderen met zich meebrengt voor elke woning waar gastouderopvang plaatsvindt. De uitvoering van een risico-inventarisatie gezondheid bij een gastouder is niet iets alledaags. GGD Nederland heeft in samenwerking met het LCHV (Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid) een methode ontwikkeld waarmee het gastouderbureau zelf de factoren die van invloed zijn op de gezondheid in kaart kan brengen en aan kan geven welke maatregelen genomen moeten worden om een gezonde ontwikkeling in een gezonde omgeving te waarborgen. Daarbij zijn niet de regels het uitgangspunt, maar de mogelijke risico's die ontstaan door het gedrag van de kinderen, hun ouders

---

en de gastouders in de dagelijkse praktijk in de woning. Omdat er van uit kan worden gegaan dat de faciliteiten en het afwerkingniveau van de ruimtes in een woning minder op hygiëne zijn afgestemd dan hetgeen in kinderdagverblijven gebruikelijk is, is het gedrag van de gastouder van cruciaal belang. Deze methode biedt het gastouderbureau een gestructureerde aanpak om invulling te kunnen geven aan het gezondheidsbeleid volgens een aantal logische stappen die passen binnen het risico denken.

De methode bestaat uit drie stappen:

- Inventarisatie van de risico's
- Actieplan
- Gezondheidsverslag

Gastouderbureau I Casa draagt er zorg voor dat deze risico-inventarisatie wordt uitgevoerd volgens deze methode en zal te allen tijde inzage geven. Een kopie van het gezondheidsverslag zal ook bij elke gastouder aanwezig zijn.